

FAMILIA RY

KAKSIKULTTUURISTEN PERHEIDEN TAIDEPAJAT

VARHAISKASVATUSIKÄISTEN LASTEN
KULTTUURI-IDENTITEETIN VAHVISTAMINEN
TAITEEN KEINAIN

SAIJA BEN YOUNES, MONIKA HARTL, NATALIA SÄRKKÄ

SISÄLLYSLUETTELO

Kaksikulttuuristen perheiden taidepajat.....	2
Yleistä kaikissa pajoissa.....	3
Ensimmäinen taidepaja. Meidän perheemme sukupuu – Minä ja perheeni.....	5
Toinen taidepaja. Koti ja kaksi kulttuuria – Kulttuurien näkyvyys ja näkymättömyys arjessa.....	7
Kolmas taidepaja. Kulttuurini t-paidassa – Samanlaisuus/erilaisuus.....	9
Neljäs taidepaja. Perhe toiveiden niityllä – lähellä/kaukana.....	11

Kannessa maalaus "Yellow Moons" pajasta, jonka aiheena oli Perhe toiveiden niityllä.

KAKSIKULTTUURISTEN PERHEIDEN TAIDEPAJAT

Mallinnuksen taidepajat on suunniteltu Familia ry:n toimintaa varten. Pajat on tarkoitettu kaksikulttuurisille perheille, joissa on 3–7-vuotiaita lapsia. Ohjeita on mahdollista soveltaa erilaisille kohderyhmille ja eri-ikäisille lapsille. Yhteen on koottu neljän taidepajan ohjeet ja niiden teemat, jotka ovat Meidän perheemme sukupuu, Koti ja kaksi kulttuuria, Kulttuurini T-paidassa ja Perhe toiveiden niityllä.

Taidepajojen tavoitteena on tukea kaksikulttuuristen varhaiskasvatusikäisten lasten kulttuuri-identiteettiä taidelähtöisin menetelmin. Pajojen tarkoituksena on myös lisätä perheiden hyvinvointia ja tuoda kaksikulttuuriset perheet kosketuksiin toistensa kanssa mahdollistaen perheiden vertaistapaamiset.

YLEISTÄ KAIKISSA PAJOISSA

TAIDEPAJOISTA TIEDOTTAMINEN

Taidepajojen mainostaminen tulee aloittaa hyvissä ajoin. Ilmoitus laitetaan esille perheitä tavoittaviin paikkoihin, kuten kirjastoihin, päiväkoteihin, leikkipuistoihin sekä nettisivuille ja sosiaaliseen mediaan. Ilmoittautuminen tapahtuu sähköisellä lomakkeella. Yksittäisiin pajoihin voi ilmoittautua toiminnan jo alettua.

VALMISTELU

Tilan valmisteluun varataan riittävästi aikaa. Kaikkien materiaalien ja mahdollisen tarjoilun tulee olla valmiina esillä ennen pajojen alkua. Käytössä on hyvä olla laite musiikkitoistoa varten.

TARJOILU

Pajan aikana on mahdollista pitää kahvitauko ja syödä eväitä. Tarjoiluun liittyvistä toiveista kannattaa jutella osallistujien kanssa. On hyvä huomioida, että maalien ja eväiden ollessa samassa tilassa vanhemman huomio voi mennä lasten käsien pesun ohjeistamiseen ja siten työskentely voi häiriintyä. Pajojen toteuttamisessa on otettava huomioon materiaalien myrkyttömyys.

TILARATKAISUT

- Tilan järjestämisessä tulee huomioida isommatkin perheet, jotka tarvitsevat työskentelynsä tavallista enemmän tilaa.
- On hyvä varata toinenkin tila, johon perheet voivat siirtyä työn valmistuttua odottamaan loppupiiriä.

YLEISTÄ KAIKISSA PAJOISSA

YHTEYDENPITO

Ennen pajojen alkua ilmoittautuneille perheille lähetetään kirje, jossa kerrotaan koko jakson aikataulu sekä pajojen teemat ja tekniikat. Jokaisen pajan lopuksi osallistujille kerrotaan seuraavan pajan sisällöstä. Perheille lähetetään sähköpostitse tietoa myös viikoittain jokaisesta tulevasta pajakerrasta ja mahdollisista ennakkotehtävistä.

PALAUTTEEN KERÄÄMINEN

Pajan viimeiset kymmenen minuuttia varataan lasten ja aikuisten palautteiden keräämiselle palautelomakkeiden avulla. Palautteiden antaminen on vapaaehtoista ja tapahtuu nimettömästi. Osallistujien palautteita on hyvä ottaa huomioon seuraavan pajan suunnittelussa.

ENSIMMÄINEN TAIDEPAJA MEIDÄN PERHEEMME SUKUPUU - MINÄ JA PERHEENI

Ensimmäisen pajan tarkoituksena on askarrella yhdessä perheen sukupuu, jonka avulla perheenjäsenet voivat nähdä suvun ja perheen vaiheita ja historiaa. Pajassa perheille tarjotaan mahdollisuus jutella omista juuristaan ja saada lisää tietoa ja ymmärrystä omasta perheestään. Pajassa keskustellaan perheeseen kuuluvista kulttuureista ja oman suvun tarinasta.

TAVOITTEET

- Lasten identiteetin vahvistaminen
- Keskusteleminen perheen juurista ja kulttuureista
- Perheen historian näkyväksi tekeminen
- Perheenjäsenten vuorovaikutuksen ja yhteisen tekemisen tukeminen

TARVITTAVAT MATERIAALIT

Suoja-alustoja, erivärisiä ja -kokoisia pahveja, liimaa, saksia, värikyniä/tusseja, maaleja, pensseleitä, töpötyssieniä, vesikippoja, paperilautasia, valmiiksi leikattuja lehtiä ja nimilaattoja

TILA

- Pajaa varten tarvitaan iso tila, jossa on tuolit ja pöydät jokaiselle osallistujalle
- Pajassa käytettävät kuvamateriaalit kiinnitetään etukäteen seinään
- Työskentelyyn tarvittavat taidetarvikkeet laitetaan kaikkien osallistujien ulottuville

ENSIMMÄINEN TAIDEPAJA MEIDÄN PERHEEMME SUKUPUU - MINÄ JA PERHEENI

PAJAN KULKU

- Tervehditään ja toivotetaan osallistujat tervetulleiksi
- Lauletaan yhdessä nimilaulu käyden kaikki osallistujat läpi
- Keskustellaan siitä, mikä on sukupuu ja miten sitä rakennetaan. Käydään läpi mitä on pajassa tarkoitus tehdä
- Jaetaan perheille työskentelytilaa
- Ohjeistetaan perheitä valitsemaan pahvi työn pohjaksi ja suunnittelemaan omaa puuta. Kehotetaan aikuisia antamaan lapsille päärooli työskentelyssä. Puun runko maalataan pahville, puun latvukset töpötetään sienellä
- Maalauksen kuivuttua puuhun kiinnitetään nimilaatat tai lehdet
- Työskennellessä perheitä pyydetään keskustelemaan sukulaisistaan, heidän tavoistaan tai piirteistään. Vanhemmat voivat kertoa lapselleen sukulaisista, joita lapsi ei ole nähnyt tai muista. Nimen viereen voi halutessaan piirtää kyseisen henkilön kuvan
- Pajan lopussa kerätään palaute lomakkeen avulla

HUOMIOITAVAA TOTEUTUKSESSA

- Visuaaliset ratkaisut erilaisista sukupuista auttavat työskentelyn alussa
- Paperin kannattaa olla riittävän iso
- Värien sekoittamisessa ja materiaalien valinnassa saatetaan tarvita ohjaajan apua
- Keskustelut syntyvät helpommin pienissä ryhmissä

TOINEN TAIDEPAJA

KOTI JA KAKSI KULTTUURIA – KULTTUURIEN NÄKYVYYS JA NÄKYMÄTTÖMYYS ARJESSA

Pajan tarkoitus on askarrella yhdessä lapsen huone pienoiskoossa pahvilaatikoon. Pajassa mietitään yksin ja ryhmässä, miten kulttuurit tulevat esiin arjessamme. Kulttuurimme tavat ovat mahdollisesti muuttuneet arjessa näkymättömiksi, koska olemme tottuneet niihin tai olemme niistä tietoisia. Tässä pajassa panostetaan lasten toimijuuteen taiteellisessa toiminnassa. Perheen kulttuuri voi tulla näkyvämmäksi omien arjen kertomuksien kautta ja perheet saavat vertailupohjaa toisten perheiden kokemuksista.

TAVOITTEET

- Tukea lasten itsetuntoa taiteellisessa työskentelyssä
- Vahvistaa kahden kulttuuriin identiteettiä
- Rohkaista vanhempia luottamaan lapsen pätevyyteen taiteellisessa toiminnassa
- Rohkaista vanhempia kuuntelemaan lasta ja arvostamaan lapsen aloitteita ja päätöksiä suhteessa teokseen
- Tukea perheen vuorovaikutusta ja yhteistä tekemistä
- Tukea yhteistyötä lapsen ja vanhemman välissä taiteellisessa toiminnassa

TARVITTAVAT MATERIAALIT

Pahvilaatikko jokaiselle lapselle, myrkyttömiä pullovärejä, pensseleitä, pulloliimaa ja liimapuikkoja, saksia, erivärisiä kartonkeja, tapettipaloja, puukyniä, tusseja, muovikippoja, paperilautasia, suoja-alustoja, halutessa tulostettuja erilaisia kuvia ja hahmoja

TILA

- Pajaa varten tarvitaan iso tila, jossa on tuolit ja pöydät jokaiselle osallistujalle

TOINEN TAIDEPAJA

KOTI JA KAKSI KULTTUURIA – KULTTUURIEN NÄKYVYYS JA NÄKYMÄTTÖMYYS ARJESSA

PAJAN KULKU

- Lauletaan yhdessä nimilaulu käyden kaikki osallistujat läpi
- Annetaan mahdollisuus puhua erilaisista kodeista ja siitä, millaisen laatikon lapsi voi rakentaa. Näytetään esimerkki toteutuksesta
- Perheet valitsevat työskentelytilan itselleen ja esitellään välineitä ja materiaaleja
- Ohjataan perheet työskentelyyn
- Soitetaan rauhallista musiikkia taustalla
- Sovittuun kellonaikaan palataan piiriin. Katsotaan yhdessä teoksia, annetaan kannustavaa palautetta sekä valmiista töistä että osallistumisesta lapsille ja aikuisille
- Annetaan lapsille mahdollisuus kertoa omasta laatikostaan. Annetaan tilaa myös vanhempien puheenvuoroille
- Annetaan perheille mahdollisuus keskustella kulttuuriensa ilmenemismuodoista laatikkojen avulla
- Pajan lopussa kerätään palaute lomakkeen avulla

HUOMIOITAVAA TOTEUTUKSESSA

- Tähän pajaan kannattaa varata laaja materiaalivalikoima
- Alkupiirin lauluna voi olla esimerkiksi Nipsun rohkeuslaulun kertosäe Soili Perkiön ja Hannele Huovin Muumiperheen laulurekkestä
- Vaihtoehtona laulamiseksi voi olla lyhyt tutustumisleikki tai yhteinen ”voimataika”, jossa lapset keksivät taikasanat
- Valmiin laatikkohuoneen esittely voi auttaa perheitä suunnittelemaan, millainen oma laatikko voi olla
- Laatikkoa voi tehdä niin, että lapset työstävät sisäpuolta ja vanhemmat ulkoseiniä
- Lapset voivat tuoda kotoa pieniä leluja asumaan pienoishuoneisiin
- Työskentelynsä lopettaneiden perheiden ohjaaminen toiseen tilaan varmistaa muiden osallistujien työrauhan tekemisen loppuun saakka
- Pajan työskentelyaika voi ylittää suunnitellun, joten perheille on hyvä ilmoittaa alussa, että työtä voi jatkaa kotona mukaan annettujen tarvikkeiden kanssa

KOLMAS TAIDEPAJA KULTTUURINI T-PAIDASSA – SAMANLAISUUS/ERILAISUUS

Pajan tarkoitus on maalata tekstiilimaaleilla valkoisille T-paidoille ja ilmentää omaa kulttuuri-identiteettiä taiteen keinoin. Perheen lapset saavat pajassa oman paitansa, johon perhe voi tuoda omat värinsä ja kuvionsa/kuvansa. Paidassa on voimatasku, jonne voi kätkeä jotain symbolisesti perhettä voimauttavaa.

TAVOITTEET

- Oman kulttuuri-identiteetin vahvistaminen
- Yhteisen jaetun kokemuksen aikaansaama voimaantuminen

TARVITTAVAT MATERIAALIT

Taskullinen t-paita jokaiselle lapselle, nestemäiset tekstiilivärit, siveltimiä, tekstiilitusseja, vesikippoja, paperilautasia, silitysrauta kangasvärien kiinnittämiseen (ohjaaja/osallistuja vastaa silityksestä), leivinpaperia silitykseen, suoja-alustat

TILA

- Pajaa varten tarvitaan iso tila, jossa on tuolit ja pöydät jokaiselle osallistujalle

KOLMAS TAIDEPAJA

KULTTUURINI T –PAIDASSA – SAMANLAISUUS/ERILAISUUS

PAJAN KULKU

- Lauletaan värilaulu, jonka tahdissa voi liikkua
- Puhutaan siitä, miten värit vaikuttavat tunnelmiin ja tunteisiin, kuvitellaan miltä tuntuu pukeutua eri väreihin.
- Valitaan perheen lapselle/lapsille sopivat paitakoot, mieluiten vähän isommatkin, että jää kasvunvaraa
- Etsitään adjektiiveja tai yleensä avainsanoja kuvaamaan meidän perheemme kulttuureita. Kerrotaan, että näitä avainsanoja voi miettiä, kun maalaa omaa paitaansa
- Käytetään aikaa pohdintaan ja mahdollisesti avoimeen keskusteluun siitä, mitä kuvallisia ideoita omasta kulttuurista nousee
- Mietitään miten kuvata kahta kulttuuria samanaikaisesti ja etsiä yhdistävää visuaalista asiaa tai vastaavasti kontrasteja
- Lapset piirtävät ja maalaavat paitaan omia värejään, kuvioita ja kuvia
- Kuunnellaan perheiden pajaan tuomien kappale-ehdotuksien pohjalta musiikkia, joka ilmentää heidän kulttuureitaan
- Kannustetaan lapsille ominaiseen spontaanisuuteen
- Paitojen vähitellen valmistuessa ohjaaja tai vanhempi silittää paidan, jotta se ehtii kotiin vietäväksi
- Paitoihin jäänyttä ylimääräistä väriä on hyvä varovasti kaapia pois ennen silitystä, sillä paidan värit pysyvät ohuempana kerroksena kiinni kankaassa paremmin
- Pajan lopussa kerätään palaute lomakkeen avulla

HUOMIOITAVAA TOTEUTUKSESSA

- Tasku paidassa voi olla voimatasku. Tästä voidaan puhua alkutuokiossa. Taskuun voi kätkeä jonkin paperille kirjoitetun lauseen tai vaikka pienen mukanaan tuodun esineen
- Paidan ja silitysraudan väliin tulee laittaa leivinpaperi silityksen ajaksi
- Silityksen lämpötila on 130 astetta.
- Pajatoiminnan lopussa lapset voivat olla koolla yhdessä pukeutuneina paitoihin
- Lapset voivat käydä keskustelua toinen toistensa paidoista ja vaikka kysyä mitä kaverin paitaan on maalattu

NELJÄS TAIDEPAJA PERHE TOIVEIDEN NIITYLLÄ - LÄHELLÄ/KAUKANA

Pajan tarkoitus on luoda yhteinen teos, joka koostuu lasten omista, heidän itsensä nimeämistä maalauksista. Jokainen maalaa toiveiden niityn kuultuaan runon kuusta, joka voi olla lähellä ja kaukana. Tämän viimeisen pajan jälkeen maalauksista rakennetaan näyttely, joka ilmentää yhteistä niittyä. Pajassa lapsia kannustetaan unelmoimaan ja tekemään unelmat näkyviksi. Ne voivat myös olla piilossa niityllä.

TAVOITTEET

- Toisen kuuntelu perheessä. Omien tunteiden kohtaaminen
- Yhteisen jaetun kokemuksen aikaansaama voimaantuminen
- Ajatuksen välittäminen, etteivät ihmisen tietoisuudessa lähellä ja kaukana ole pakosti vastakkaisia asioita. Voimme kokea jotain maantieteellisesti kaukana olevaa hyvin läheiseksi
- Yhdessä tekeminen perheinä
- Koko pajakokonaisuuden aikana syntyneiden kokemusten koonti

TARVITTAVAT MATERIAALIT

Pohjustettuja maalauspohjia kiilakehyksissä, silkkipapereita, saksia, myrkyttömiä pullomaaleja, siveltimiä, vesikippoja, paperilautasia, suoja-alustoja

TILA

- Pajaa varten tarvitaan iso tila, jossa on tuolit ja pöydät jokaiselle osallistujalle

NELJÄS TAIDEPAJA PERHE TOIVEIDEN NIITYLLÄ - LÄHELLÄ/KAUKANA

PAJAN KULKU

- Kerrotaan, että toiveiden niityllä on lupa unelmoida ja jakaa toiveitaan
- Kerrotaan, että maalaukseen voi kätkeä toiveita kuten kirjoittaa toiveen terälehdelle ennen maalaamista. Toiveet voi olla myös näkyvissä
- Tehdään mielikuvaharjoitus, jossa liikutaan yhdessä perheiden kanssa unelmien niityllä ja luetaan tunnelmaan sopiva runo
- Ohjeistetaan maalausten teon osalta
- Luodaan unelmien niitylle rauhallinen tunnelma musiikin ja hiljentymisen avulla
- Järjestetään valmiit teokset yhteiseksi niityksi kaikkien katseltavaksi
- Keskustellaan teoksista ja toiveista
- Pajan lopussa kerätään palaute lomakkeen avulla

HUOMIOITAVAA TOTEUTUKSESSA

- Lapset saattavat tarvita apua maalien annostelussa ja sekoittamisessa
- Useamman aikuisen läsnäolo varmistaa lasten keskittymisen taiteelliseen työskentelyyn
- Lapset nimeävät maalauksiaan mielellään
- Valmiit teokset voi järjestää näyttelyksi

Maalaus "Blik Bläk" pajasta, jonka aiheena oli Perhe toiveiden niityllä